

ИНДИКАТОРИ ЗА БЕДНОСТ И СОЦИАЛНО ВКЛЮЧВАНЕ В ОБЛАСТ СТАРА ЗАГОРА ПРЕЗ 2017 ГОДИНА

Индикаторите за бедност и социално включване са част от общите показатели на Европейската общност за проследяване на напредъка на страните в борбата с бедността и социалната изолация. Основен източник на статистически данни за пресмятане на индикаторите е ежегодно провежданото наблюдение „Статистика на доходите и условията на живот (EU-SILC)“.

Оценка на бедността

През 2017 г. линията на бедност общо за област Стара Загора е 396.33 лв. средно месечно на лице от домакинство (табл. 1). При този размер на линията под прага на бедност са били 23.6% от населението на областта.

1. Основни индикатори за бедност в област Стара Загора

	2013	2014	2015	2016	2017
Линия на бедност - средномесечен размер - лв.	277.3	342.2	332.9	332.3	396.3
Относителен дял на бедните - % от населението	26.5	24.7	17.4	26.1	23.6
Относителен дял на бедните преди получаването на социалните трансфери - % от населението	45.7	49.2	42.5	46.3	42.4
Относителен дял на бедните преди получаването на социалните трансфери, с включени пенсии - % от населението	30.7	27.3	23.1	31.2	28.7
Отношение между доходите на най-бедните и най-богатите 20% от населението	9.0	6.0	5.2	6.7	8.1
Коефициент на Джини ¹	36.6	34.0	29.5	34.1	36.3

В сравнение с предходната година размерът на линията на бедност нараства с 19.3%, а относителният дял на бедното население намалява с 2.5%.

Системата за социална защита има съществено значение за редуциране на бедността. Данните за 2017 г. показват, че ако в доходите на домакинствата се включат доходите от пенсии, но се изключат останалите социални трансфери (обезщетения, социални и семейни помощи и добавки), равнището на бедност се повишава от 23.6 до 28.7%, или с 5.1 процентни пункта. Съответно при изключване на пенсиите и останалите социални трансфери равнището на бедност нараства до 42.4%, или с 18.8 процентни пункта.

През 2017 г. най-ниската линия на бедност се наблюдава в областите Видин и Пазарджик - съответно по 234 лв., а най-високата - в област София (столица) (511 лв.), следвана от областите Габрово (399 лв.) и Стара Загора (396 лева).

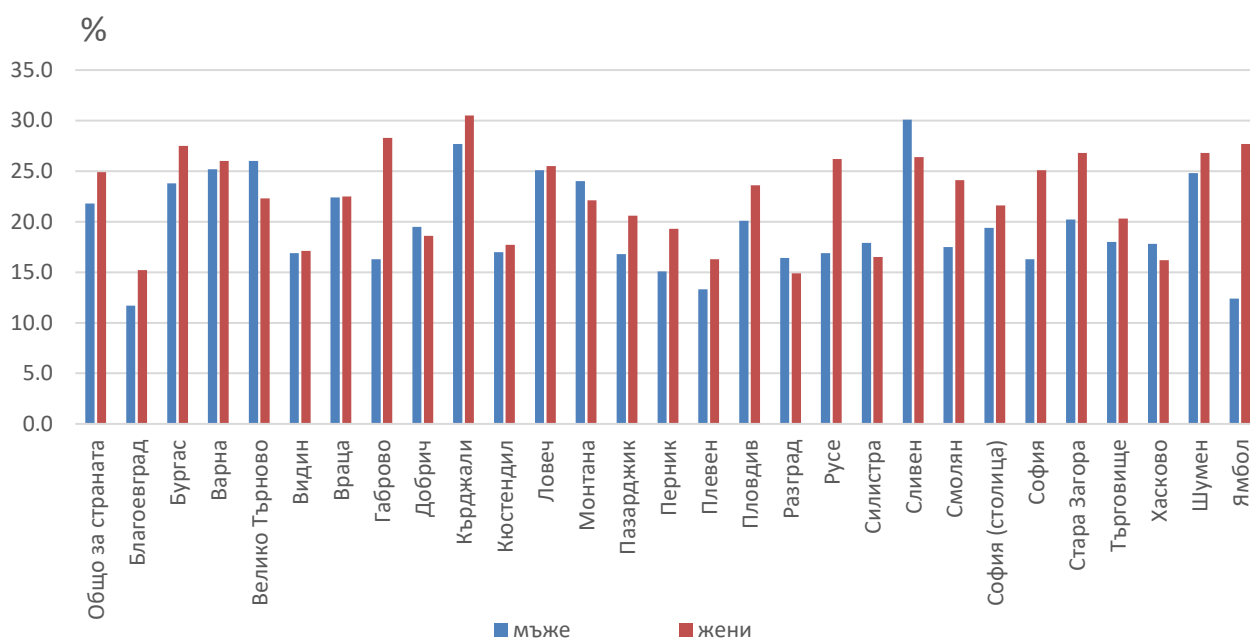
¹ Изчислява се на основата на данни от разпределението на лицата от домакинствата по доход и е нормиран в границите от 0 до 100.

ТЕРИТОРИАЛНО СТАТИСТИЧЕСКО БЮРО - ЮГОИЗТОК
ОТДЕЛ „СТАТИСТИЧЕСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ - СТАРА ЗАГОРА“

Най-висок е относителният дял на бедните в областите Кърджали - 29.1%, Сливен - 28.2%, и Шумен - 25.8%. Най-нисък е относителният дял на бедните в областите Благоевград - 13.5%, Плевен - 14.8%, и Разград - 15.7%.

Фиг. 1. Относителен дял на бедните по пол и области през 2017 година

Комбиниран индикатор

Във връзка с поставените цели по ключови области в стратегията „Европа 2020“ от изследването на доходите и условията на живот (EU-SILC) се изчислява комбиниран показател за регулярен мониторинг на напредъка на страните при изпълнение на националните подцели. Показателят включва лица, живеещи в риск от бедност, с материални лишения и в домакинства на безработни или с нисък интензитет на икономическа активност.

Комбинирането на трите показателя показва, че през 2017 г. в област Стара Загора 38.5% от населението, или 124.0 хил. лица са били в риск от бедност и социално изключване (табл. 2).

Стойността на показателя намалява с 5.8 процентни пункта спрямо 2016 г.

ТЕРИТОРИАЛНО СТАТИСТИЧЕСКО БЮРО - ЮГОИЗТОК
ОТДЕЛ „СТАТИСТИЧЕСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ - СТАРА ЗАГОРА“

2. Население в риск от бедност и социално изключване по пол в област Стара Загора

	2013	2014	2015	2016	2017
Общо - хил.	187.5	147.1	138.2	143.3	124.0
Относителен дял от населението - %	56.7	44.8	41.9	44.3	38.5
Мъже	80.7	63.0	55.0	61.3	51.8
Относителен дял от населението - %	51.2	39.7	34.7	39.0	33.2
Жени	106.9	84.2	83.2	82.0	72.2
Относителен дял от населението - %	61.7	49.7	48.5	49.3	43.5

В общите показатели за оценка на бедността са включени и субективни индикатори, свързани с материални лишения. Те показват субективната оценка и личните нагласи на лицата и домакинствата относно възможностите за задоволяване на отделни нужди и потребности. За оценка на материалните лишения на домакинствата се използват девет въпроса, свързани с потреблението на конкретни стоки и услуги (табл. 3).

3. Показатели за материални лишения в област Стара Загора през 2017 година

	Въпроси към домакинството, свързани с ограничения	Лица с ограничения - бр.	Относителен дял от населението - %
1.	Имало ли е домакинството затруднения при плащането навреме на следните разходи за жилището: <ul style="list-style-type: none"> • Заем за покупка на жилището, в което живее домакинството • Наем за жилището, в което живее домакинството • Текущи разходи за ток, вода, отопление (без разходи за телефон) • Вноски за погасяване на кредити 	108036	33.6
2.	Може ли домакинството да си позволи, ако желае, едноседмична почивка извън дома	154745	48.1
3.	Може ли домакинството да си позволи, ако желае, консумация на месо, пиле или риба (или вегетарианския им еквивалент) всеки втори ден	131307	40.8
4.	Може ли домакинството да посрещне със собствени средства неочаквани финансови разходи (неотложен ремонт на жилището или колата, подмяна на пералня или хладилник, внезапно заболяване и др.)	160176	49.8
5.	Притежава ли домакинството телефон (вкл. мобилен)	2155	0.7
6.	Притежава ли домакинството цветен телевизор	776	0.2
7.	Притежава ли домакинството автоматична перална машина	15195	4.7
8.	Притежава ли домакинството автомобил (вкл. и служебен, който се ползва за лични нужди)	51200	15.9
9.	Ограничава ли се домакинството при отоплението на жилището поради недостиг на средства	106564	33.1

**ТЕРИТОРИАЛНО СТАТИСТИЧЕСКО БЮРО - ЮГОИЗТОК
ОТДЕЛ „СТАТИСТИЧЕСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ - СТАРА ЗАГОРА“**

Най-голям брой лица изпитват ограничения по отношение на възможностите да посрещнат неочаквани разходи (за неотложен ремонт на жилището или колата, подмяна на пералня или хладилник, внезапно заболяване и др.) със собствени средства (49.8%) и почивката извън дома (48.1%). Успоредно с това 0.7% от лицата не могат да си позволят телефон, вкл. мобилен, 0.2% - цветен телевизор, 4.7% - автоматична пералня, а 40.8% - потребление на месо, пиле или риба всеки втори ден.

През 2017 г. в област Стара Загора 31.1% от населението живее в тежки материални лишения (ограничения в 4 от 9 показателя).

Лица, живеещи в домакинства с нисък интензитет на икономическа активност, се дефинират като лица от възрастовата група 0 - 59 години, живеещи в домакинство, където възрастните (18 - 59-годишните с изключение на студентите от възрастовата група 18 - 24 години) работят под 20% от техния потенциал през референтния период (табл. 4).

4. Лица, живеещи в домакинства с нисък интензитет на икономическа активност на възраст 18 - 59 навършени години в област Стара Загора

	2013	2014	2015	2016	2017
Общо - хил.	25.4	10.6	11.0	11.2	17.0
Относителен дял от населението - %	14.3	5.9	6.3	6.4	9.4

**ТЕРИТОРИАЛНО СТАТИСТИЧЕСКО БЮРО - ЮГОИЗТОК
ОТДЕЛ „СТАТИСТИЧЕСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ - СТАРА ЗАГОРА“**

Методологични бележки

Наблюдението за доходите и условията на живот (EU-SILC) като част от Европейската статистическа система (ESS) се осъществява по единна методология, определена с Регламент № 1177/2003 на Европейския парламент и на Съвета, и осигурява информация за моментното състояние (cross-sectional data) и от повторени във времето (longitudinal data) изменения в доходите, равнище и структура на бедността и социалната изолация.

Целевата съвкупност в изследването (EU-SILC) са всички **обикновени** домакинства и техните членове, живеещи на територията на страната в момента на наблюдение. Лицата, живеещи в колективни домакинства и в институции, са изключени като цяло от целевата съвкупност.

До 2015 г. изследването се провежда върху 4-годишен ротационен панел от обикновени домакинства. Размерът на извадката за всяка година в панела е около 7 300 адреса/обикновени домакинства, разпределени във всички области на страната. Освен домакинството, попаднало в извадката, обект на наблюдение са и всички негови членове на 16 и повече навършени години. Извадката се състои от четири ротационни групи, като всяка година една от ротационните групи отпада от наблюдението и се заменя с нова. Този ротационен модел на извадка осигурява два типа данни:

- Моментни (данни от текущата година на наблюдение)
- Лонгитудинални (данни за домакинствата, участвали в поне две последователни години).

От 2015 г. с финансовата подкрепа на Европейската комисия се проследяват домакинствата от 9-а и 10-а ротационна група съответно за пета и шеста вълна на участие. Размерът на извадката за 2017 г. включва 8 652 домакинства от 6 ротационни групи от всички области на страната.

Наблюдението се провежда с два типа анкетни карти:

- Въпросник за домакинството
- Индивидуална анкетна карта за всяко лице от домакинството на 16 и повече навършени години.

Линия на бедност

За изследване на равнището на бедност в методологията на Евростат се използва общ разполагаем нетен доход. Линията на бедност представлява 60% от средния общ разполагаем нетен доход на еквивалентна единица.

Еквивалентни скали

За пресмятане на индикаторите за бедност и социално включване се използва общ разполагаем нетен доход на еквивалентна единица. Поради различния състав и брой лица в домакинствата се прилагат еквивалентни скали. Използва се модифицираната ОЕСД скала, според която първият възрастен на 14 и повече навършени години получава тегло единица, вторият възрастен на 14 и повече навършени години - тегло 0.5, и всяко дете под 14 години - тегло 0.3. Теглата се присъждат на всеки член на домакинството и се сумират, за да се получи еквивалентен размер на домакинството. Общият разполагаем нетен доход за всяко домакинство се разделя на неговия еквивалентен размер и се формира общ разполагаем нетен доход на еквивалентна единица.

Повече информация за индикаторите на бедност и социално включване може да се намери на интернет страницата на НСИ в рубриката „Социално включване и условия на живот“.